

Meteor '88 észlelőtábor

Lapunk korábbi számaiban (Meteor 88/3, 88/5) már tájékoztattuk olvasóinkat a Meteor '88 észlelőtáborról, melyet a veszprémi Georgi Dimitrov Művelődési Központtal közösen szerveztünk. Mint már anyai sikeres észlelési rendezvénynek, táborunknak is az 500 m-es magasságban levő Ráktanya adott otthont. Sajnálatos módon az észlelőtábor ideje (július 15—22.) egybeesett a debreceni CSBK-találkozóéval. Az észlelőtábor céljaira már a múlt év novemberében lefoglaltuk a helyszínt; módosításra azért nem volt módunk, mert a nyár folyamán hetes váltásokban különféle táborok zajlanak itt, melyek "menetrendjét" nem lehet megváltoztatni. Ennek ellenére szép számmal látogattak el táborunkba: 64-en töltöttek legalább egy éjszakát körünkben.

Rendezvényünket elsősorban kezdő amatőrök ill. a Kézikönyv olvasóink figyelmébe ajánlottuk, ennek megfelelően teljesen kezdő "amatőrpalántáktól" a legtapasztaltabb észlelőig terjedt a skála. Más észlelőtáborokhoz képest két újdonsággal szolgált a Meteor '88 tábor: a viszonylag kötött program és a műszerek nagy száma. Az éjszakai észlelésekhez alkalmazkodva délelőtt és délután is volt egy-két előadás, többnyire az adott témakör rovatvezetőjétől. Koraste csillagászati filmeket, videókat, asztrodiákat néztünk, ill. útibeszámolókat hallgattunk. Napközben a következő előadásokat hallhattuk: júl. 16. de.: Műszertechnikai alapfogalmak (Berente B.), Mély-ég észlelés (Berente B.), du.: A kettőscsillagok megfigyelése (Berente B.), Nóvakeresés (Fidrich R.); júl. 17.: A Nap megfigyelése (Iskum J.); júl. 18. de.: Okkultációk, fogyatkozások (Szabó S.), du.: Változócsillagok (Mizser A.), Asztrofotográfia (Csiba M.); júl. 19. de.: A Hold észlelése (Kocsis A.), du.: Bolygóészlelés (Kocsis A.), Űstökösök (Szabó S.); júl. 20. de.: Meteorészlelés (Tepliczky I.), júl. 21. Amatőrcsillagászat Csehszlovákiában (Bató J.).

A nappal hallottakat éjszaka a gyakorlatban is el lehetett sajátítani. A rovatvezetőkn kívül több rutinos amatőr is segítette a kezdőket (Csiba M., Fidrich R., Szauer Á., Szeiber K., Süle G. és Spányi P.), közreműködésükért ezúton mondunk köszönetet! Változókkal, mély-éggel és a Nappal kapcsolatban született a legtöbb megfigyelés, de holdészlelési ill. asztrofotós témákban is sokan tevékenykedtek.

Számunkra úgy tűnt, hogy táborunk az egyébként igen forró július leghűvösebb napjaira esett. 15-én dermesztő hideg, mindössze 9°C fogadta a kánikulából érkezőket. Csak az utolsó napon érte el a hőmérséklet a 20°C -ot! Őt éjszákán folytak megfigyelések, sajnos mindegyiken vonuló felhők szakították meg időről időre a munkát. Sokáig emlékezetes marad a július 16/17-i éjjel, amikor egy kiadós eső után ritka szép csillagok ég borult fölénk. A Tejút "szélesen hömpölygött", kellemes elfoglaltságot adva a Sgr-ben portyáznak. A határfényesség szabad szemmel 7^m volt a CrB-ben, legnagyobb, 27 cm-es távcsövünkkel 15^m -s csillagok is láthatók voltak. A következő nap nagyobb részén is vakítóan kék volt az ég. Órákon át figyeltük egy 63/840-es refraktorral a nappali égen szabad szemmel is jól látható Vénuszt. Sajnos éjszakára jelentősen romlott az átlátszóság, s a továbbiakban is ilyen változatosság jellemezte mind az éjszakai mind a nappali időjárást.

A következő nagyobb méretű reflektorokat hozták magukkal a tábor résztvevői: 27 T (Fidrich R.), 20 T (Csatai Gy.), 18 T, 15 T (Csatlós G.), 16 T (Varga R. és Csáki J.), 15 T (Vilmos M.), 12,5 T (Álmási Cs.). A Dimitrov

Művelődési Központ két műszert (19 T, 8 L), az Uránia négyet biztosított a megfigyelésekhez (2 db. Telemator, 11 T, 25x100 M). 29 binokulár és számtalan fényképezőgép, teleobjektív tette teljesebbé felszerelésünket.

Egyetlen pihenőnapot engedélyeztünk magunknak, július 20-át (bár még aznap délelőtt is volt egy előadás a meteorozásról...). Délután Zircire látogattunk, ahol megtekintettük a Bakonyi Természettudományi Múzeumot és Lohrmann Ervin magán csillagvizsgálóját. (Sokáig emlékezetes lesz számunkra az a kedves fogadtatás, melyben Lohrmann Ervin és felesége részesített bennünket!) A gondosan épített csillagvizsgáló a híres arborétum szomszédságában található; a tetőtérbe épített kupolából csaknem zavartalan a körkilátás. A jelenlegi főműszer egy 250/2000-es Newton-reflektor, melyet hamarosan egy 32 cm-es f/6-os Cave optikájú távcső vált fel.

Az 1000 Ft-os részvételi díj jóformán csak az étkezést fedezte, így — más táborokhoz hasonlóan — a Meteor '88 sem volt nyereséges. Csak a dicséret hangján szólhatunk a Dimitrov Művelődési Központtól, hogy ilyen feltételek mellett is egész nyáron át módot nyújt a fiataloknak kulturális táborokon való részvételre. Ritka az ilyen magatartás manapság!

A Ráktanyával kapcsolatos terveket Horváth Ferenc ismertette július 21-én délelőtt. Többek között említést tett arról, hogy a közeljövőben egy bemutató csillagvizsgálót építenek ezen a sötét egű helyen, melynek főműszere egy 40 cm-es Newton-reflektor lesz. A mi terveink között az szerepel, hogy a jövő évben ugyanezen a helyszínen hasonló, országos jellegű tábort szervezünk, melyet az észlelőkön kívül a távcsőépítők figyelmébe is ajánlunk.

MIZSER ATTILA - HORVÁTH FERENC

Meteor Gyorshírek

Az év eddigi szakaszában hat ízben küldtük ki a Meteor Gyorshíreket kb. 50 előfizetőnek. A február 5-i 88/1. számban a Delta Leonidák meteorraj, a Liller (1988a) üstökös és a Nova Vul 1987 észlelésére szóló felhívást közöltünk. A márc. 13-i 2. szám McNaught új mirájának térképét közölte, ill. a PU Vul-lal és a Nova Vul 1987-tel foglalkozott. Az ápr. 12-i 3. számban a Levy (1988e) üstökös koordinátáit valamint néhány változócsillaggal kapcsolatos hírt közöltünk. A három nappal későbbi 88/4. szám a Levy (1988e) üstökös pontosított előrejelzéseit közölte ill. az Andromeda új változójáról adott hírt. A május 3-i 88/5. szám-ban a Nova Ophiuchi 1988-cal, McNaught mirájával és az Andromeda új változójával foglalkoztunk. A 6. szám a Pallas augusztus 11-i okkultációjára hívta fel a figyelmet.

A Meteor Gyorshíreket a következő módon lehet igényelni: Mindazok, akik kapni szeretnék ezt a kiadványt, küldjenek szerkesztőségünkbe tetszőleges számú (pl. 5 db.), 4 Ft-os bélyeggel ellátott, saját nevükre megcímzett borítékot (a borítékok pótlásáról a továbbiakban is gondoskodjanak). Gyorshíreinket az észlelőknek is kizárólag az itt ismertetett módon tudjuk csak küldeni.